

Indicatoren wijzen niet op oververhitting

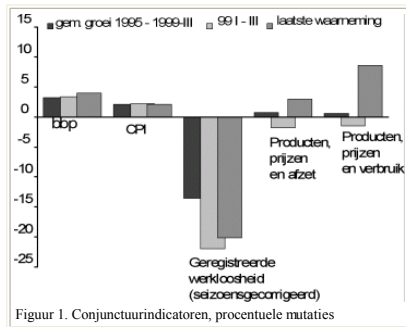
Auteur(s):
CBS

Verschenen in:
ESB, 84e jaargang, nr. 4232, pagina 907, 3 december 1999

Rubriek:
Statistiek

Trefwoord(en):
goederenmarkten

De groei van de Nederlandse economie, gemeten als de toename van het bruto binnenlands product (bbp), ligt dit jaar vooralsnog boven de drie procent. Al veertien opeenvolgende kwartalen ligt het groeicijfer boven de drie procent (figuur 1). Een dergelijke lang aaneengesloten groeiperiode is de laatste twintig jaar niet voorgekomen. Volgens de gangbare economische theorie kan de economische ontwikkeling geremd worden als de productiefactoren arbeid en kapitaal schaars worden, waardoor de productie niet meer kan voldoen aan de vraag. Dit zou stijgende prijzen als gevolg kunnen hebben, wat een negatieve invloed heeft op de groei. Bepaalde grootheden kunnen een indicatie geven of dergelijke groeibemmering zich thans voordoet. Volgens de aanhangers van de 'nieuwe economie'-theorie is een aanhoudend sterke economische groei zonder oplopende inflatie mogelijk.

De convergerende ontwikkeling van de werkloosheid en de vacatures duidt op een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. De dalende trend van de werkloosheid zette in 1999 door, zij het dat het tempo lager lag dan in het jaar daarvoor. Het aantal openstaande vacatures was in het tweede kwartaal groter dan ooit door het CBS is gemeten. Een steeds groter wordend percentage ondernemers in de industrie ervaart het tekort aan arbeidskrachten als een productiebelemmering (figuur 2). Schaarste van de productiefactor kapitaal lijkt een minder nijpend probleem. Weliswaar liep de bezettingsgraad in september in de industrie met 0,2 procentpunt op naar 84,3%, maar dit is niet veel hoger dan het gemiddelde van de jaren negentig. In de vorige periode van hoogconjunctuur, het begin van de jaren negentig, lag de bezettingsgraad ruim twee procentpunt hoger. De inflatie vertoont ook geen stijgende tendens. Wel stijgen de producentenprijzen, met name onder invloed van de prijsontwikkeling van ruwe aardolie. Ook het rendement op staatsobligaties, een indicator voor de lange rente, is in de loop van dit jaar gestegen; wel is deze in november weer wat gedaald. Door eerdere dalingen, met name in het midden van de jaren negentig, is de rentevoet nog steeds relatief laag.

